SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

VOL. XCVI. No. 98. JERSEY CITY and NEW YORK. FRIDAY, MAY 26, 1989 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. П'ЯТНИЦЯ, 26-го ТРАВНЯ 1989 Ч. 98. РІК XCVI.

У ЛЬВОВІ ЗААРЕШТОВАНО ВЯЧЕСЛАВА ЧОРНОВОЛА

Вячеслав Чорновіл

Львів. (тел.). — В неділю, 21-го травня ц.р. тут на летовищі заарештовано члена Виконавчого Комітету УГС Вячеслача Чорновола, коли він разом з Михайлом Осадчим та Володимиром Стецюком повернувся з Литви, де відбувалася нарада працівників неофіційної преси. Міліціонери затримали їх, коли вони виходили з літака. Михайлові Осадчому пощастило зникнути в натовпі, а В. Стецюка та В. Чорновола повезли до відділення міліції. Там їх обшукали і вилучили у Чорновола понад 500 примірників неофіційної газети „Голос відродження". В. Стецюка відпустили, а Чорновола відвезли до суду й протягом години засудили його на 15 діб тюрми, нібито за участь у мітингу 26-го квітня.

Німецькі лікарі про злочини нацистів у медицині

Вперше за післявоєнний період лікарі Західньої Німеччини гостро заговорили про нацистське минуле німецької медицини. Це відбулося на З'їзді західньонімецьких лікарів на початку травня ц.р. В ході дискусії з'ясувалося, що в злочинах нацизму брали участь зовсім не поодинокі люди в білих халатах. Доказом цього були названі такі цифри: не менше 250 тисяч людей було насильно стерилізовано в лікувальних закладах Німеччини; 5,000 знесилених і хворих дітей було вбито лікарями як непридатних до життя; умертвили також 70,000 людей з психічними захворюваннями, з фізичними недоліками і просто старих. Сотні тисяч людей загинули в результаті проведення над ними тяжких і болісних медичних дослідів.

УТГІ ВИДАВ КНИЖКУ УКРАЇНСЬКА КУЛЬТУРА

Мюнхен. — Український Технічно-Господарський Інститут в Мюнхені видав історію Української Культури проф. Дмитра Антоновича та проф. д-ра К. Костева.

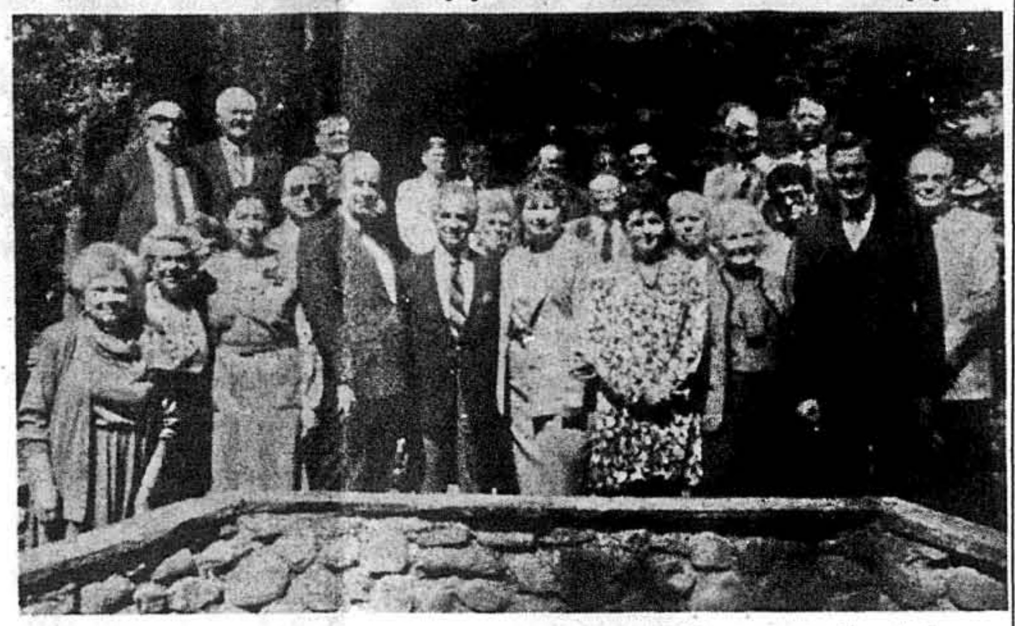
Об'ємний збір книжки охоплює енциклопедично опрацьовані частини: Освіта та шкільництво, Українське рукописне та друковане слово, Українська преса, Українська філософія, Українська дохристиянська релігія й церква, Українське право, Українське мистецтво пластичне (архітектура, скульптура, малярство, ґраверство, орнамент) й точніше (музика, театр, кінематографія). Кожна з цих частин в свою чергу поділяється на окремі розділи і закінчується бібліографічними примітками та списком літератури.

Автори їх — це ерудити в ділянці української культури: Д. Антонович, В. Біднов, Д. Дорошенко, О. Лотоцький, С. Наріжний, С. Сірополко, В. Січинський, Д. Чижевський і А. Яковлів.

Автори барвисто й соковито змальовують епохи розвитку української культури, дбайливо аналізують її галузі і кидають цінне світло на пляномірне нищення окупантами матеріяльної й духовної спадщини українського народу. Ця монументальна праця правдиво знайомить читача з українськими культурними цінностями, бо книжки на цю тему з-під пера авторів у Совєтському Союзі, звичайно, з наказу верховників, промовчують церковний ренесанс, іконографію та взагалі християнський вклад у скарбницю української культури.

Книжка вийшла в накладі 500 примірників і її можна набути через УТГІ Мюнхен або на північно-американському континенті у Представництві УТГІ, 27 Newell Court, Toronto-Islington, Ontario, Canada M9A 4T9, tel.: 416-240-9095 Ціна 35 дол.

СОЮЗІВКА, БРАТСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ І ВИДАВНИЧІ СПРАВИ БУЛИ ТЕМОЮ НАРАД ГОЛОВНОГО УРЯДУ

Учасники Річних нарад УНС перед пам'ятником Т. Шевченка на Союзівці.

Союзівка. — У середу, 24-го травня ц.р., ранком продовжувалися річні наради Головного Уряду УНС звітуванням Івана Флиса мол., управителя Союзівки із доповненням головного касира Уляни Дячук, яка відповідає в цілості за оселю Українського Народного Союзу.

Тут І. Флис порушив справу усіх удогіднень, які переведено на Союзівці, але також проблем, що тепер наросли із реченцями літніх вакацій у коледжах, які закінчують скоріше науку, але і вчасніше її розпочинають і через це важко здобути молодих працівників, які б могли перебувати на Союзівці в часі повного сезону.

У широкій та пожвавленій дискусії про Союзівку брали участь такі члени Головного Уряду: Василь Пастушок, Тарас Максимович, Текля Мороз, Тарас Шмаґала, Евген Іванців, Ґльорія Пашен, адвокат Нестор Олесницький, ред. Зенон Снилик, д-р Мирон Куропась і д-р Ярослав Падох. Обговорюючи розвій Союзівки, дискутанти підкреслили ще раз признання, яке дав у письмовому звіті член Контрольної Комісії Н. Олесницький з приводу розбудови, а У. Дячук, головний касир запевнила присутніх, що модернізація Союзівки буде продовжуватися і черговим проєктом її буде комп'юторизації Союзівки, так що можна буде щоденно слідкувати з бюр Екзекутиви за кількістю гостей та станом Союзівки. Тут також адвокат Н.Олесницький ще раз підкреслив свої сподівання, що 100-річчя Українського Народного Союзу та конвенцію в 1994 році можна буде відбути у поширених приміщеннях Союзівки.

Дискутанти запропонували також, щоб Фінансова комісія розглянула можливість виасигнувати 50,000 дол. на встановлення комп'юторів для адміністрації Союзівки. Д-р М. Куропась порушив також можливість відновити так популярні давнішими роками курси українознавства на Союзівці які тепер з уваги на події в Україні можуть викликати зацікавлення серед молоді, яка численно подорожує в Україну.

У дискусіях про Союзівку учасники звертали також увагу на важливість привернення людського елементу у відношенні до гостей. Всі висловили переконання, що ця проблема, яка заіснувала в останніх роках із-за постійних змін в управі Союзівки тепер, коли управителем є І.Флис мол., що раніше дев'ять років працював тут у літніх місяцях, буде позитивно розв'язана. Усі пропозиції до цих завваг Екзекутива УНС буде розглядати та дбати про можливість перевести їх якнайскорше в життя.

Черговим після І. Флиса мол., звітував керівник Братської діяльности УНС Андрій Воробець, який обширно говорив про ряд імпрез, що їх заініціював Відділ Братської Діяльности УНС або УНС був їх співучасником. Крім звіту із переведених імпрез А.Воробець заторкнув ще інші справи, якими займається його Відділ. У дискусії до цього звіту забирали слово та подавали свої суґестії: Марія Душник, Анна Гарас, Текля Мороз, Василь Дідюк, Ґльорія Пашен, Степан Гавриш, д-р Мирон Куропась і д-р Іван Флис.

У заключному слові головний предсідник д-р І. Флис вказав на конечність посиленої праці в терені над братською діяльністю. Воно конечно потрібне для затримання братського характеру Українського Народного Союзу, тому що в ЗСА постійно зростає тиск, щоб оподаткувати установи, які продають забезпечиневі поліси. Тому тепер є імперативним поширення братської діяльности в цілому терені і членство УНС мусить собі це усвідомити та відповідно до цього поступати.

(Закінчення на стор. 3)

Мадяри вимагають регабілітації І. Надя

Будапешт. — Виступаючи перед партійним активом, міністер закордонних справ Мадярщини Дьюла Горн заявив, що настав час повністю регабілітувати Імре Надя та інших патріотів, які очолювали революцію 1956 року і стали жертвами показових судових процесів.

Виступ Д. Горна відбувся у понеділок, 22-го травня. В той же день центральна комуністична газета країни „Непсабадшаг" надрукувала інтерв'ю з одним із секретарів ЦК Мадярської соціялістичної робітничої (комуністичної) партії Матіясом Суерошом, який заявив: „Я впевнений, що Імре Надь і його соратники повинні зайняти належне їм місце в історії країни".

Виступи Горна і Суероша співпали з наростаючою вимогою регабілітувати Імре Надя і його соратників до 16-го червня, коли виповниться 31-ша річниця з дня страти мадярських патріотів. У той день в Будапешті очікується величезна церемонія перепоховання останків Імре Надя. Ця церемонія буде передаватися національною телевізією. Вважають, що в демонстрації візьмуть участь десятки, а може й сотні тисяч мадярів.

Разом з тим у Мадярщині шириться рух з вимогою пролити світло на становище, яке займав під час повстання мадярського народу у 1956 році колишній партійний лідер Янош Кадар. Кадар, якому тепер 76 років, відійшов „на заслужений відпочинок" рік тому. До цього протягом 32 років він займав керівні партійні і державні пости. Кадар ніколи так і не сказав, де він перебував 4-го листопада 1956 року, коли оголосив про створення нового уряду Мадярщини. В той час совєтські танки вже увійшли в Будапешт та інші мадярські міста.

Повстання мадярів проти комуністичного деспотизму було придушене з наказу Микити Хрущова, якого нині совєтська пропаганда любить зображувати „предтечею" нинішньої ґорбачовської політики. Амбасадором СССР у Будапешті під час кривавого придушення повстання був наставник Ґорбачова — Юрій Андропов, який пізніше став головою КҐБ і головою КПСС. Андропов помер у 1984 році, так і не розповівши про свою ролю у кривавих будапештських подіях. Однак Янош Кадар все ще живий, і мадяри хочуть почути від нього слова правди.

Хвороба аятолли Хомейні викликає занепокоєння

Вашінгтон. — Провідник іранської революції Аятолла Хомейні, у вівторок, 23-го травня ц.р., відбув, як повідомляють засоби масової інформації, успішно операцію, ціллю котрої було зупинити внутрішню кровотечу. З уваги на це серед політичних кіл, зокрема американських, виринули нові питання, пов'язані з його здоров'ям, а з того виникли нові спекулювання про те, хто стане його наслідником, тобто, хто стане в майбутньому провідником Ірану? Виринає це питання тому, що від березня ц.р. немає призначеного наслідника, одначе виглядає, що його син гожатолісям Агмад Хомейні вибивається, як першун, в цих змаганнях за владу в Ірані.

Минулого березня аятолла Р. Хомейні витіснив свого раніше призначеного наслідника аятоллу Гуссейна Алі Монтазері, тільки за те, що він натякнув про те, що іранська революція сходить зі своїх рейок. Науковці та знавці іранської політики твердять, що хоча тепер переможцем вийшов син аятолли Р. Хомейні, але коли не стане аятолли Р. Хомейні, в Ірані може заіснувати нестабільність. Вони заявляють, що без офіційно призначеного наслідника там, напевно, почнеться боротьба за владу між ісламськими радикалами, які й надальше хочуть залишити Іран мілітарною і протизахідньою країною, та тими, що ставляться більше примирливо до Заходу.

До групи, котра старається нав'язати бодай мінімально примирливі стосунки зі Заходом, належить гожатолісям Гашемі Рафсанжамі, спікер іранського парляменту і виконуючий обов'язки головнокомандуючого військових з'єднань, який пропаґує можливість отвору до зовнішнього світу. Серед членів тої другої групи є син аятолли Хомейні, Агмад і міністер внутрішніх справ Алі Акбар Моґташамі, які обстоюють ще більший натиск на релігійну чистоту і революційну ідеологію.

Хоча по операції його син по радіо проголосив, що аятолла Р. Хомейні почувається добре і немає потреби турбуватися його здоров'ям, проте останній раз, коли його бачили публічно, було в березні, коли він зустрічався з міністром закордонних справ СССР Едуардом Шеварднадзе. Тоді він сказав, що хоче ближчих зв'язків зі Совєтським Союзом, щоб протиставитися, як він назвав, „диявольським вчинкам Заходу".

Кінець теплим відносинам між СССР і Англією

У зв'язку з тим, що в п'ятницю, 19-го травня ц.р. амбасадорові СССР в Лондоні Леонідові Замятіну повідомили про висилку групи совєтських громадян, серед яких три журналісти і вісім дипломатів середнього рангу, відносини між СССР і Великобританією відразу ж похолоднішали.

Міністер закордонних справ Великобританії Джеффрі Гау заявив, що англійська сторона має незаперечні докази про незаконну діяльність совєтських громадян, які збирали інформації про військові об'єкти.

„Не без певного жалю ми прийняли рішення про висилку їх і то лише після того, як уважно дослідили всі обставини, — сказав Д.Гау. — Реакція Кремля викликала в нас почуття великого розчарування".

В суботу, 20-го травня, міністерство закордонних справ СССР повідомило, що одинадцять англійських журналістів і дипломатів також буде вислано із Совєтського Союзу. Серед них московський кореспондент газети „Санді Таймс" Енгус Роксбур, кореспондент Бі-Бі-Сі Джеремі Гарріс, кореспондент телекомпанії „Індепендент Нюс" Ян Гловер-Джеймс, секретарі амбасади Адам Нобл і Майкл Андерсон, військово-морський аташе капітан Крістофер Мейер і ще п'ять дипломатів.

В понеділок 22-го травня начальник управління інформації міністерства закордонних справ СССР Ґеннадій Ґерасімов оголосив закордонним журналістам, що Москва має намір скоротити штат совєтських працівників англійської амбасади в Москві й також число англійських громадян в СССР. Коли кореспонденти запитали чи може Ґерасімов відкрито назвати британських журналістів шпигунами, той ухилився від відповіді, зазначивши, що рішення про висилку приймав не він.

Прем'єр-міністер Великобританії Марґарет Тачер, виступаючи по програмі Бі-Бі-Сі, висловилась з цього приводу досить категорично: „Ми дали їм змогу владнати ситуацію згідно з дипломатичними правилали, проте вони не скористалися цим. Британія сподівалася, що в СССР наступає нова ера, однак багато що там залишилося на своїх місцях. Вони показали своє справжнє обличчя".

Амбасадор Великобританії в Москві Родерік Брейтвейт заявив, що відповідь Москви висилкою британських громадян можна кваліфікувати не інакше, як помсту.

Появився довідник до архіву й збірки рукописів УВАН у Ню Йорку

Канадський Інститут Українських Студій щойно видав „A Guide to the Archival and Manuscript Collection of the Ukrainian Academy of Arts and Sciences in the U.S. New York City: A Detailed Inventory", що його уклав д-р Юрій Божик. В Українській Вільній Академії наук (УВАН) у ЗСА зберігається найважливіший архів та збірка рукописів про українців поза межами України. Цей довідник виготовлено при допомозі співробітників УВАН та шести технічних і дослідних працівників при матеріяльній допомозі Канадського Інституту Українських Студій і він подає вичерпні дані про фонди багатьох видатних українців, які тепер можна вивчати. Цей довідник пригодиться кожному українознавцеві. Він має 137 сторінок, появився як No 30 у серії довідників КІУС і його можна набути за 11 (одинадцять) канадських долярів або рівновартну суму іншими валютами в таких фірмах:

Канада: University of Toronto Press, 5201 Dufferin Street, Downsview, Ontario, M3H 5T8.

Австралія: Bayda Books, 30 Fairway Road, Doncaster 3108, Australia.

Европа: Ordis Books (London) LtD, 66 Kenway Road, London SW5 ORD, England.

ЗСА: Ukrainian Academic Press, 6931 S. Yosemite, Englewood, Colorado, 80112, U.S.A.

КАРТИНА УКРАЇНКИ ВИРІЗНЕНА НА ВИСТАВЦІ

Іст Ғановер, Н.Дж. — Тут в приміщеннях галерії фірми Набіско, тепер відбувається виставка картин „Професійної ліги американських мистців". Між виставленими картинами є праця української мисткині Володимири Віри Васічко названа „Водяний ліс". Жюрі цієї виставки окремо нагородило названу картину В. Васічко, і вона виставлятиметься на цій же виставці картин до 5-го липня ц.р. Мистецька галерія фірми Набіско знаходиться на Рівер рд., і ДеФорест авеню.

ЩОТИЖНЕВА ХРОНІКА ЛЬВІВСЬКОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО ЦЕНТРУ УГС

• У середині квітня 89 р. у великих містах України органами КҐБ та партійними функціонерами почали розповсюджуватись провокаційні чутки про те, ніби день народин Гітлера (20.4) якісь організації готують єврейські погроми, викрадання єврейських дітей тощо. Ці безглузді чутки відбились навіть в офіційній пресі. Мешканці Донецька були здивовані, прочитавши в газеті „Вечерний Донецк" за 19-го квітня таке повідомлення: „До відома дончан: Останнім часом в місті поширювалися різного роду чутки й провокаційні заяви. Створюється напруження серед населення. Бюро міського комітету і міськвиконкому міської ради народних депутатів звертають увагу дончан, що місто має все, щоб забезпечити порядок і спокій. Різним чуткам і вигадкам необхідно протиставити тверду громадянську позицію, спокій та впевненість". Звичайно, що після таких туманних оголошень у мешканців міг з'явитися неспокій, але ніяких ексцесів у той сакраментальний день не було, що розкриває дійсних авторів' цієї провокації, мета яких, посіяти міжнаціональну ворожнечу, недовіру до неформальних груп, зокрема до Народного Руху за Перебудову. Аналогічні провокаційні вигадки поширювалися в Запоріжжі, Житомирі, Дніпропетровську, Одесі, Червонограді, Львівської області та інших містах України.

• 22-го квітня ц.р. у Донецьку відбулись установчі збори Донецької Філії УГС. На квартиру члена УГС Мазанова, де відбувалися збори, увірвався загін оперативників на чолі з заступником начальника обласного Управління внутрішніх справ Вараковим, начальником міського кримінального розшуку Голоходовим, начальником відділу кримінального розшуку міста Тимохіним, всього 15 напасників. Володимира Мазанова, який не впускав їх у квартиру (напасники були без форми й не пред'явили посвідчень) жорстоко побили. Викликана швидка допомога відвезла Мазанова в Донецький Науково-Дослідний Інститут ортопедії і травматології, де було встановлено травматичне пошкодження лівого плечового суглобу, про що дано довідку за номером 4705. Не дивлячись на перешкоди, установчі збори було проведено. Головою Донецької Філії УГС обрано кандидата технічних наук Григорія Гребенюка. На зборах був присутній член виконкому УГС Вячеслав Чорновіл. Увечорі, коли Чорновіл вийшов, щоб подзвонити по міському телефону, на нього накинулась група кагебістів. Скрутивши руки, намагались заштовхати в машину, щоб відправити в аеропорт для депортації у Львів. При цьому старший групи вигукував: „Ми не позволим сосдавать здесь УХС". На це Чорновіл відповів, що донецька організація УГС вже створена.

• Чернівецька філія УГС звернулася з відозвою до буковинців у зв'язку з перевиборами по 64-му округу Чернівецької області, де був давніше забальотований кандидат партбюрократії. У відозві звертається увага на грубі підтасування при проведенні окружних зборів, в результаті яких, як кандидатами не були затверджені прогресивний літератор Анатолій Крим та чернівчанин Галін, один із організаторів протесту проти бездіяльности бюрократів в справі екологічної трагедії в Чернівцях. Проте, в бюлетені внесено такого одіозного кандидата як завідуючий ідеологічним відділом ЦК КПУ Леонід Кравчук, що відомий як організатор погрому Народного Руху України за Перебудо-

(Закінчення на стор. 3)

В АМЕРИЦІ

У ВАШІНҐТОНІ ЩЕ ДВОХ номінатів президента Джорджа Буша коливається у бюрократичному занеханні. Один - це Джон Неґропонті, номінат президента Буша на позицію мехіканського амбасадора, який опинився поміж чисто ідеологічними змаганнями обидвох політичних партій. Йдеться про те, що, будучи амбасадором до Гондурасу, він відіграв важливу ролю в переконанні керівників цієї країни дати підтримку нікараґуанським повстанцям. Тепер, коли ведеться слідство, чи президент Буш брав яку-небудь участь у тих переговорах, то Сенатська комісія закордонних зв'язків хоче вичекати на їхнє закінчення, поки одобрить його номінацію. Другим номінатом є адмірал Джеймс Бюсі, який мав би очолити Федеральну адміністрацію летунства, але треба насамперед змінити існуючий закон, бо інакше він втратить свою військову пенсію.

У СВОЇХ ЗАКЛЮЧНИХ дослідженнях Крайова рада транспортної безпеки заявляє, що причиною тогорічного летунського випадку лінії Алоґа, в якому загинула одна із членів залоги, коли відірвалася частина літака виробу Боїнг 737, було ніщо інше, як недогляд в утриманні. Вони також приписують частинну вину цього трагічного випадку Федеральній адміністрації летунства, яка не зуміла правильно наглядати над ремонтами і утриманням літаків лінії Алоґа. Після цілорічного розслідження Рада гостро скритикувала летунську лінію Алоґа за те, що їхня система ремонту і утримання літаків у відповідному для публічного вжитку стані є незадовільною.

У СВІТІ

РЕЧНИК МІНІСТЕРСТВА закордонних справ СССР Ґеннадій Ґерасімов заявив на пресовій конференції, що совєтські власті підготовляються до різкого скорочення персоналу амбасади Великобританії у Москві. Він зауважив, що досі мав місце „дисбалянс", при якому в Англії працюють 205 громадян СССР, а в Совєтському Союзі в англійській амбасаді та в інших установах працюють в загальній кількості 375 підданих Великобританії і совєтських громадян. Г. Ґерасімов заявив, що віднині совєтські власті збираються встановити „строгу взаємну квоту". „Досі совєтська сторона, виявляючи добру волю, не хотіла встановлювати таку квоту, яка дозволила англійським установам у Москві довести свій персонал, включаючи совєтських і англійських службовців, до 375 осіб", — сказано у кореспонденції ТАСС. Коли Ґерасімова запитали, чи означають його слова, що 170-ом англійцям доведеться повернутися на батьківщину, він відповів: „Я вважаю, що ваша інтерпретація правильна".

НЕДАВНО МІЖ БОЛГАРСЬКОЮ армією, силами державної безпеки і міліцією — з одного боку, і турками, що живуть в краін, — з другого, відбулися зудари, в результаті яких серед турків є вбиті і поранені. У Болгарії проживає коло 900,000 турків. Живуть вони головним чином на північному сході країни, в районі міст Шумен і Разград. На початку 1980 року уряд країни приступив до політики відкритого геноциду. Стали закриватися мечеті і школи, зноситися цілі села. Уряд вимагав, щоб турки відмовилися від своїх традиційних імен і змінювали їх на слов'янський лад. Стало відомо, що ще 6-го травня не менш як 300 турків почали в Болгарії голодівку протесту проти утисків зі сторони болгарських властей.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302

Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Subscription 1 year — $40.00 6 months — $22.00 3 months — $12.00
UNA members 1 year* — $15.00 Change of address — $1.00 Make check or money order payable to: Svoboda

Postmaster: Send address changes to:

Svoboda 30 Montgomery Street Jersey City N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City N.J.

Передплата на рік $40.00 на півроку — $22.00 на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00
Чеки і money orders виставляти на: Svoboda

P.O. Box 346 Jersey City N.J. 07303

У всьому світі гін до волі й демократії

Число поважного тижневого журналу „ЮС Нюс енд Ворлд Ріпорт" з 22-го травня 1989 року появилося з великим написом на загальній сторінці: „Битва за демократію". Але демократія — це воля народу і тому воля й демократія — два нероздільні складники життя народів. Ми є свідками, як в усьому світі настав могутній гін до волі й демократії — наче вибух вулкану, наче пожежа гнана вітром по степу — розшалілася ця битва. У Центрально-американській Панамі у підсовєтській Прибалтиці, на Кавказі у Грузії й Вірменії, і в найбільшій у світі за територією і числом населення країні комуністичному Китаї — скрізь йде бій проти диктатури однієї особи чи одної партії. У тому затяжному бою диктатори конвульсійно тримаються своєї влади. Вони користуються різними методами, або силою — військом і поліцією, — або дрібними поступками й гарними фразами та обіцянками, — але завжди з метою, щоб зберегти за собою диктаторську владу. В університетських факультетах історії чи політичних наук навчають, що кожна епоха має свої притаманні риси, навчають теж, що коли розпочався стихійний процес за осягнення якоїсь мети, то той процес можна тимчасово сповільнити, але неможливо зліквідувати. Маємо тепер нагоду наглядно перевірювати правду тих тверджень.

Маленька прибалтійська Естонія станула впереді визвольного руху також її посестер — Литви (найбільшої з них) — і Латвії. 17-го травня 1989 року парлямент ніби „самостійної" Соціялістичної Совєтської Республіки Литви прийняв 281 голосами проти 18 Декларацію, яка стала найпершим найголовнішим викликом на адресу Москви. У цій Декларації вимагається скасування насильної окупації совєтськими військами Литви (і двох інших названих вище прибалтійських держав) на базі порозуміння Сталіна з Гітлером у 1940 році. Вимагається признання Литві повної суверенности в ділянці внутрішньої і закордонної економіки та виведення з литви совєтського війська. Окрема точка цієї Декларації стосується насланих до Литви московських службовиків тих, які стали колоністами і русифікаторами. Литва із своїми несповна 4-ма мільйонами населення не є грізним чинником для існування імперії. Не є ним навіть ціла Прибалтика, всі три тамошні загарбані у 1940 році країни з їхнім 8-ми мільйоновим чи хай навіть 10-ти мільйоновим населенням, включають в те число й тамошні „меншини". А проте грізним для імперії є факт, що той литовський парлямент складається у великій більшості з комуністів. Ці литовські комуністи виявилися більшими литовськими патріотами, як комуністами. Так само, як Войцєх Ярузельський виявився більшим поляком, як комуністом і на Мадярщині тамошня комуністична верхівка поклоняється тепер пам'яті розстріляного большевиками у 1956 році Імре Надя, будучи більше мадярськими патріотами, як комуністами. Комунізм для всіх них ще є назверхньою вивіскою, — але вже появилися голоси, які пропаґують новий термін „демократичного соціялізму". Це те, що було і в Україні — на Наддніпрянщині та в Галичині — де існували Соціял-демократична і Соціял-радикальна, Соціял-революційна і Соціял демократично-революційна партія — всі чотири антимарксистські, антикомуністичні. (Щойно на еміґрації об'єдналися в одну Українську Соціялістичну Партію, УСП). В Естонії, Литві і Латвії, у Вірменії і Грузії, у Польщі і на Мадярщині, скрізь комуністи на керівних постах є антимосковськими патріотами своїх народів. Тільки в Україні Володимир Щербицький є більшим комуністом, як українцем.

Але і Щербицький минеться. Це вже не вітер, а ураґан, що бушує над диктаторськими правами чи лівими системами. І хоч в обороні цих систем можна буде встелити вулиці невинними жертвами брутальної сили — остаточно той ураґан змете з поверхні землі диктаторів і їхні ідеологічні маски. Це не є пусте побожне бажання, а логічний висновок з існуючих фактів.

**ДОРОГІ БАТЬКИ!
ПОСИЛАЙТЕ ВАШИХ ДІТЕЙ
ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ! УКРАЇНА
НЕ МОЖЕ ВТРАЧАТИ СВОЇХ РІДНИХ
ДІТЕЙ! БЕЗ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ,
МОЛИТВИ, КНИЖКИ, ЖУРНАЛУ, МУЗИКИ,
ПІСНІ — НЕ БУДЕ Й УКРАЇНСЬКОЇ
ДИТИНИ.**

Микола Бараболяк

АФГАНСЬКІ ПАРАДОКСИ

Ви розчаровані розвитком подій в Афганістані. Ми всі. А найбільше американський Уряд! Кожному думалось: хай тільки совєтські танки залишать країну, муджагедіни зметуть до двох-трьох місяців просовєтські військові сили та встановлений Кремлем уряд Наджібули. Горбачов просився, щоб ЗСА спонукали муджагедінів до переговорів про встановлення в Кабулі переходового коаліційного уряду з участю обох сторін, але ЗСА не спішились. Вірили, як і ми, у повну перемогу партизанів. На жаль, виявляється, що ці партизани дуже добрі до ведення підривної боротьби, нападати зі засідок у високих горах на совєтські конвої, зістрілювати американськими „стінґами" літаки, але вести фронтальну війну з реґулярними військовими з'єднаннями їм не під силу.

Афганські партизанські групи співділи сяк-так у атаках на совєтів. Але коли того спільного ворога на їх землі не стало, зачали знову брати верх племінні патріотизми, а не всенаціональний. Зліпили якось після довгих торгів „уряд", але його авторитет невеликий. Хотіли добути для осідку цього уряду якесь більше місто. Найближче кордону з Пакістаном — провінційна столиця місто Джалялябад. Облога цього міста зачалась із початком березня. Муджагедіни вистріляли безліч американських ракет на це місто, побили і поранили масу населення, але без успіху. Місто боронять реґулярні військові з'єднання, витреновані совєтами, і переможні у війні з московськими наїзниками муджагедіни, показались нижчими, якщо йдеться про боєздатність. Велике розчарування, головно у Вашинґтоні. Афганістан був останньо предметом переговорів між державним секретарем Бейкером і Шеварнадзе та Ґорбачовим у час візити Бейкера у Москві 10-го — 11-го травня. Може таки треба погодитись на коаліційний уряд із ставленниками Кремля? Беручи до уваги, що народ кривавиться уже десять років, може насправді годиться припинити це навіть ціною ідеологічних уступок?

Головне завдання ЗСА не допустити Росію до доступу до Індійського океану. Це завдяки воєвничости муджагедінів удалось. Тепер ідеться про те, щоб Афганістан не був заблизьким сателітом Росії, а був принаймні зневтралізований. ЗСА видали більйони на цю війну з Москвою, „через заступство" і не хочуть, щоб це було надаремне. Пакістан теж простягає руку по винагороду: теж Пакістан дав приміщення двом мільйонам біженців; через пакістанський транзит ішла американська допомога, чим наразився Москві. Тож Пакістан бажає мати теж більш, як прихильну державу в Афганістані. А тут виходить, що муджагедіни не такі то переможні, як виглядало. Побили Москву, але не можуть собі дати ради зі своїм наставленим цією Москвою противником...

Де корінь лиха? Відки у тих московських квіслінґів тільки наснаги? Перш за все муджагедіни, як згадано, політично розбиті. Нараховують хоч сім більших груп. Та головне: нема властиво афганської нації. До 1973 року під владою короля Заіра-шаха воно якось трималось. У афганців стара племінна організація. В такій системі найуспішнішим об'єднуючим органом — король, володар. Москва підмінувала монархію і ввела заколот. Користаючи з того шість років після упадку монархії, окупувала Афганістан 1979 року, настановила свого намісника Бабрака Кармаля, якого відтак заступила випускником школи КҐБ — Наджібулею. Вибір був для них удалий. Виявилось, що після відступу совєтських збройних сил, він дає собі раду.

Муджагедінам удалось „зліпити" якийсь політичний провід, але там не всі „в один гуж тягнуть". Найвизначнішою шишкою вибивається провідник афганських фундаменталістів — Гекматияр. Мусимо тямити, що крім двох мільйонів афганців, які найшли захист у Пакістані, хоч мільйон їх подався на захід до Ірану. Там вони мали нагоду закоштувати, як то живеться під хомейнівськими муллами, і вони, мабуть, переказують домів „дякуємо!" Хоч не всі партизани за Гекматияром, то є побоювання, що цей фанатик ісляму зуміє захопити маси і може зачати заводити режим на кштал хомейнівського в Ірані. І тут чи не головна проблема: за десять років московського володіння міське населення Афганістану так сказати „узахіднилось" „зісекуляризувалось". Закони ісляму і „шарії" пішли у забуття. Мулли перестали мати вплив на міське населення. Жінки одягаються „по-европейськи" і за подружню невірність їх смертю не карають... Населення, яке пристосувалось у містах до стилю життя під псевдомарксизмом, буде тепер боронити цих вартостей, бо знає, що муджагедіни безпощадні супроти зрадників. А такими вони себе хоч-нехоч мусять почувати. Ось чому муджагединам не пішло добути Джалялябад!

Насуваються деякі аналогії: була і у нас партизанка... Мала успіхи, наробивши багато шкоди і клопоту ворогам. Але загальний баланс?

Д-р Михайло Диміцький

Дещо про наркотики і згубні звички

II.

До наркотиків зараховуються всі речовини, що призводять до згубних навиків і мають фізіологічну спосібність деформувати і затруювати нервову систему. Тут зараховується морфіна, кодеїна, героїна, маріхуана (каннабіноль), мескалін, барбітурати, допаміна, норепінефрина та цілий ряд інших амфетамінів. Усі згадані речовини мають сильнішу дію, як алькоголь, чи куріння звичайного тютюну, тому від тих речовин є багато тяжче людину „деморфінізувати", до чого уживається „методон", але під опікою лікарів. Усі наркотики скорочують життя людини наполовину, від часу, коли вона починає ті речі приймати.

До наркотиків зараховуються також табачні алькальоїди, нікотина, анабазина, норнікотина, анатабіна, та інші основи, які знаходяться у тютюні, але ті сполуки є дуже сильними отруями й їх ніхто безпосередньо не вживає. Їхній наркотичний ефект є знаний з куріння, яке також затруює і деформує клітини нервової системи, але значно слабше, як опіяти, морфіна, чи героїна, бо табачні алькальоїди знаходяться у димі у дуже малих концентраціях. Тому, що куріння є навиком, його зараховують до наркотичних процесів, але тому, що ті фізіологічні процеси є значно слабші, у порівнянні з тими, які спричинюють опіяти, куріння не належить до наркоманства. Наприклад, при малих зусиллях курець може перестати курити, але того не зможе зробити алькоголік, чи морфініст. Тих людей можна реґабілітувати тільки довгими клінічними практиками.

Більшу небезпеку спричинює розпилений вуглець, який походить з целюльози і лігніни, який знаходиться у димі у великій концентрації. При курінні, й втягування диму, вуглець осідає на легенях у формі смоли, та стає спричинником рака легень, і бронхітної системи. Також може ще більшу небезпеку спричиняє ціянітна кислота та інші отруйні гази, які втягаються з димом. Вони затруюють ензиматичні процеси шлунка та окиснюючо-редуктивні процеси крови, які реґулюють дихання, таким чином вони спричинюють різні хвороби шлунка й серця, включно з тромбозою. Ці процеси також викликають інфекцію усіх кровоносних судин, знижують циркуляцію крови і часто спричинюють недугу Бурґера, з такими симптомами: болять рамена, руки і ноги, головно при лежанню та все є зимні пальці на руках і ногах, що часом призводить до ґанґрени й кінчається на якійсь ампутації.

До наркоманства також належить фізіологічна дія алькоголю, яка є докладно простудійована. Алькоголь діє так само, як опіяти, якщо заживати часто і більші дози. Організм може знетралізувати один келішок алькоголю на день, без наркотичного ефекту, але більші дози починають деформувати нервові клітини, й діють так, як опіяти, спричинюють наліг. У загальному алькоголь є також отруєю і для організму непотрібний. Навіть один келішок алькоголю розчиняє якусь частину лецітини, з мозкових клітин, що дає притоку до коротких заворотів голови, та притуплення гостроти думки й пам'яті. Більші й періодичні дози алькоголю спричинюють сильний наліг, перетворюють людину у алькоголіка, а крім того алькоголь розчиняє товщі, та інші органічні речовини, які знаходяться у шлунку й так ті речовини продістаються до крови, осідають на артеріях та спричинюють тромбозу й інші недуги серця. Також розчинені речовини осаджуються у нирках та спричинюють ниркову церозу, рака. На тому кінчається життя алькоголіків.

Треба згадати, що морфіну та інші наркотики вживають у клінічних практиках для знечулення болів, та піднесення евфоретичного стану пацієнтів, але це відбувається під строгою опікою лікарів й досвідченого персоналу, які знають тому міру, та як ці речі нетралізувати.

При постоперативних випадках, коли людина дуже хвора, то лікарі уживають тільки аспірину, яка є легким евфоретиком, та знеболюючим середником. Окрім того аспірина запобігає атакам серця, має антипіретичні й антиревматичні властивості, та до неї не звикається. Це найкращий медикамент, який є уживаний у хемотерапії.

Вертаючись до наркотиків, треба зазначити, що вони не мають ніякої відживлюючої вартости, включно з алькоголем, а є тільки звичайними отруями. Наркотики, з групи опіюм, й барбітурати, є знані для наркоманів, як „давнерс", тобто, які стягають їх „надолину", діють „успокоююче". Кокаїна і амфетаміни є знані, як „апперс", підтягають „догори". Напочатку дають силу і довшу витривалість, тому їх уживають спортовці при різних змаганнях. Ці речовини підвищують тиск крови, стимулюють нервову систему, приспішують биття серця, стимулюють продукцію ґликоґену, працю мускул, поширують зіниці очей, та стимулюють цілий організм. Ті ефекти скоро проходять, наступає потіння, сухість в устах, трясення рук, біль голови, галюцинація, притуплення мови, зору, слуху й нюху, й відтак наступає сильна депресія. Більші дози, або частіше

(Закінчення на стор. 3)

Юрій Р. Рибак

БЕЗАЛЬКОГОЛЬНИЙ НАПІЙ У ҐЛЬОБАЛЬНІЙ ПЕРСПЕКТИВІ

Зайво чекати на гарячі дні, щоб аж тоді вгасити спрагу. Звичайно кожного дня під час полуденка американці споживають безалькогольний напій („soft drink") А вибір залежний тільки від смаку та цукрової дієти. І хай це буде, скажімо, „кок", „пепсі", „севенап" чи десятки інших із приманчивими назвами, цей напій для американця прийняв національний характер... П'ють його теж діти і попивають сеньйори... У 1988 році статистика вирахувала, що на особу припало яких 45 гальонів, а виробництво дістало 24 більйони долярів готівкою.

Але безалькогольний напій — це не виключна монополія американців, по нього бо сягає дослівно цілий світ. Його смак — це найкраща спонука... Ось японці продукують у ЗСА свої вироби і експортують... Куди?... Очевидно, що до Японії. Причина в тому, що при низькому долярі у відношенні до єни, націнки на сировець і нижчого мита, виробництво у ЗСА — наполовину дешевше. „Пепсі Кола", що на домашньому ринку, є другою по величині фірмою безалькогольних напоїв запевнила собі вже співвиробництво у Совєтському Союзі та доволі обмежену активність в Індії. Але першою найбільшою фірмою ЗСА є надалі „Кока Кола", яка контролює 40 відс. американського ринку і зовсім наявно з великим успіхом опановує світовий ринок від джунглі до міста. Тому і цікаво затриматись над деякими моментами її підходу до ґльобалізації перспективи безалкогольного напою.

Перш усього, більшість американських фірм незалежно від роду та величини, діє і думає у рамках міжнародних понять. І є тут причина, бо 95 відс. людства живе поза ЗСА, а деякі райони світу багатіють з кожним днем. Поминаючи ЗСА та Европу, населення світу, — це люди у дуже молодому віці. Половина Індонезії, себто яких 82 мільйони осіб, є у віці нижче 20 років, як теж майже половина однобільйонового китайського населення. Звичайно, молоді люди більш охочі до закупів споживчих товарів. Велика теж можливість відкривається за три роки, коли Европейська Спільнота остане одним ринком із населенням на одну третину більшим від ЗСА.

Останнім часом консументи у світі можуть вибирати і вживати продукт, який їм найкращий до вподоби без огляду на походження. Це якраз дало поштовх до інтернаціоналізації деяких товарів, як черевики, сині джінси, Т-сорочинки, піцца, суші і багато інше. Виглядає, що в тому всьому перед таки веде ніхто інший, як „Кока Кола!".. Відносно світового ринку гарвардський професор Тед Левіт висловив був думку, що „всюди люди бажають цієї самої різноманітности, а успіх стає змістом об'єднування ґльобального осягу з місцевою енерґією". І тут можна, як приклад навести фірму „Кока Кола", що продає майже половину всіх безалькогольних напоїв у світі, заспокоюючи денно півмільйона консументів у 160 країнах. У зв'язку з тим переведений опит споживачів довкола світу виявив, що марка „Кока Кола" не тільки є найбільш знана і популярна у ЗСА, але теж у світі! Тайна цього успіху скривається у побудові власного світового ринку, де працює понад одна тисяча партнерів-розливників („ботлерс") і покупців, бож у самій фірмі „Кока Кола" ніхто не береться продавати товар безпосередньо. Ціла система побудована на т. зв. френчайз. У загальному, це означає законний договір, у якому торговець погоджується продавати бизнес, згідно з певними методами і вимогами, що їх визнає власник, і який дає рівночасно дозвіл на вживання назви та продукту чи услуги. В індустрії безалькогольних напоїв є „френчайзні" розливні, які перейняли на себе виробництво сиропу та розливку, а їхній діяспорний розподіл упрощує доставу.

Щоб осягнути повний успіх — увагу звертається на це, щоб місцеві люди були працівниками, як теж керманичами, бож вони найкраще визнаються на питоменностях обставин. Скажімо, те що промовляє до „серця" американцеві буває незрозумілим, або і чужим для автохтона. Це зустрічається у перекладах ударних реклямових кличів на місцеву мову. Ось приклад: у ЗСА „Кока Кола" вживає клич: „Не можеш перемогти почуття" („You can't beat The Teeling"). У Японії цей клич звучить: „Я відчуваю 'Кок'," в Італії: „Єдине у своєму роді почуття", а у Чіле: „Почуття життя".

Загальновідоме, що переклад з однієї мови на другу не завжди можна робити дослівно слово в слово, бо може вийти нісенітниця. Доказом цього сама назва „Кока Кола", що в дослівному представленні китайським характером письма означає: „Кусай пуголовок (лярву) з воску!?".. Щойно після простудіювання кількох діялектів вибрано чотири мандаринські характери письма, що звучать дуже подібно до Кока Кола, а означають: „Can happy, mohth uappy".

Та поруч різниці у реклямі і способі поширення напою виринає конечність заспокоїти особливий смак консументів, до якого приходиться часто пристосовувати сам напій, бож його пиття повинно бути продовженням споминів, почування, зустрічів, розваги, спорту і музики... У координації ґльобальности саме лежить основна політика фірми, що її підкреслив голова надзірної ради Кока Кола: „Думай ґльобально, а поводися льокально!"

Степан Яворський

ВІСТІ З ОТТАВИ

Однією із цікавіших подій в Оттаві в квітні ц. р. була коротка візита гостя з України, поета Степана Сапеляка, колишнього політичного в'язня, борця за права людини і теперішнього співредактора самвидавчого журналу „Кафедра" на Україні. Його виступ перед численною публікою української громади в Оттаві був інформативний і незвичайно зворушливий. Поет розповів про його арешт в 1973 році та про жахливі умовини в совєтських таборах суворого і спеціяльного режиму, в яких він перебував разом з іншими українськими політичними в'язнями. Вийнятково зворушливою була його розповідь про спільне перебування з покійним Олексієм Тихим у карцері горезвісної Владимирівської тюрми.

Поет також розповів про свій успішний авторський виступ у Харкові, в лютому 1988 року, на якому він прочитав близько 60 творів. Заля, в якій він виступав, була вщерть заповнена і присутні ентузіястично вітали його сміливі патріотичні поезії.

Як вже було раніше згадано в пресі С. Сапеляк зустрівся в Оттаві з прем'єр-міністром Канади, Браєном Малруні, а потім мав довшу розмову з Робертом Питчке, вищим урядовцем канадського міністерства зовнішніх справ. Під час цієї розмови С. Сапеляк висловив свою тривогу в зв'язку з новим законом у Совєтському Союзі про так звану „кримінальну відповідальність за державні злочини". С. Сапеляк слушно підкреслив, що совєтське судівництво інтерпретуватиме цей закон, як новий етап репресій проти патріотичного руху відновлення на Україні. На підставі довголітнього досвіду, — сказав С. Сапеляк, — совєтські суди стосують максимальні строки покарання до українців. Усі українські політичні в'язні (майже без виключення) отримували найвищі вироки на підставі статті 62 Карного Кодексу УССР — сім років таборів суворого режиму і п'ять років заслання. Тому С. Сапеляк боїться, що цей новий закон дасть нагоду тим самим суддям засуджувати борців за права людини на найвищі терміни покарання.

Роберт Питчке, заступник директора відділу совєтських і східньоевропейських зв'язків, сказав, що його міністерство знає про цей закон та що воно уважно слідкує за прикладами його примінення. Він сказав, що, на підставі інформацій, які його міністерство отримує, в цілому Совєтському Союзі є досить сильна неґативна реакція проти цього закону. Він запевнив С. Сапеляка, що Джо Кларк, міністер зовнішніх справ Канади, є дуже зацікавлений проблемою прав людини в СССР та, що він реаґуватиме рішуче на кожний випадок їх порушування.

У п'ятницю, 21-го квітня, за ініціятивою місцевого англомовного щоденника в Кінґстоні, Онтаріо, С. Сапеляк, разом з Григорієм Герчаком (колишнім політичним в'язнем, який повністю відбув 25-річний засуд у совєтських тюрмах і таборах за приналежність до ОУН), відвідали канадську тюрму для небезпечних злочинців у Кінґстоні, де вони стрінулись з місцевими в'язнями і, з допомогою перекладача, порівняли умовини „капіталістичної" тюрми з тюрмами і таборами „соціялістичного раю". Про цю візиту в Кінґстонській в'язниці появилася стаття у місцевому щоденнику „Де Гвіґ Стандард".

Кілька днів опісля С. Сапеляк повернувся на Україну, відвідавши по дорозі українську громаду в Лондоні, Англія. Як і можна було очікувати, після приїзду до Совєтського Союзу всі копії його поезії, які були видані в Канаді, як також американське видання його творів виданих видавництвом „Сучасність", були сконфісковані митною службою. При цьому було також сконфісковано п'ять томів Історії Української Літератури Михайла Грушевського.

Майже в той самий час оттавські українці мали нагоду вітати двох художників-малярів з України, образи яких були виставлені в Оттаві. Дивним збігом обставин оба художники мають те саме прізвище: Гуменюк. Молодший Андрій Гуменюк походить зі Львова, а старший — Теодосій, який тепер постійно живе в Ленінґраді, походить з Вінницької области.

Картини Андрія Гуменюка, спільно з образами його брата Петра і подружжя Лободів, були виставлені в приміщенні української католицької Церкви в суботу і неділю 15-го і 16-го квітня ц. р. Виставка картин Теодосія Гуменюка відбулась в залі Національної Бібліотеки і тривала від 4-го до 18-го травня ц. р. На офіційному відкритті виставки Теодосія Гуменюка, яка була спонзорована місцевим Українським-Канадським Товариством Підприємців і Професіоналістів, автор виступав з короткою, але дуже зворушливою доповіддю, в якій він з'ясував нелегку дорогу мистця-патріота, особливо в періоді брежнєвсько-суслівського застою.

У п'ятницю, 12-го травня ц. р., завітав до Оттави, на запрошення Товариства Українських Канадських Підприємців і Професіоналістів, ще один мистець — різьбар Зенон Голубець. Твори його є унікальні, як в Америці, так і в Канаді, бо, здається, немає на цьому континенті подібного мистя. З. Голубець є широко знаний в ЗСА, зате в Канаді про нього покищо мало відомо. Правда, минулого року він мав виставку в Торонто, на якій було продано всі його твори. Так тоді про нього писав знаний канадський художник Мироч Левицький: „Я не знайшов у його творах ні дрібочки епіґонства, а лише виразний стиль, притаманний тільки йому, не взорований на інших велетнях скульптури". Немає сумніву, що З. Голубець є оригінальний і високоталановитий різьбар, та що своїм мистецтвом він збагачує вклад українських художників до скарбниці української культури.

У неділю, 14-го травня ц. р., оттавська громада мала нагоду і приємність прослухати лекцію проф. Дмитра Степовика, влаштовану українською православною громадою, на тему „Українська ікона: духовний та естетичний аспекти". Доктор Дмитро Степовик, старший науковий дослідник Інституту Мистецтва, Фолкльору і Етнографії Академії Наук УССР, який перебуває в Канаді в рамках академічної виміни, викладав історію українського мистецтва протягом цілого семестру в Альбертському університеті. Його лекція була на незвичайно високому рівні, а при тому дуже цікава і повчальна.

Кінець.

Дещо про наркотики...

(Закінчення зі стор. 2)

заживання кокаїни чи амфетаміни спричинює параліч віддихової системи, і так наступає смерть.

Лисерґова кислота і маріхуна деформують клітини центральної нервової системи і мозку та спричинюють сильні уроєння, загублення поняття часу, обниження температури тіла, червоніння очей, сонність, запалення бронхітної системи та сильну психозу якогось переслідування. До цих речовин не так привикається, але вони мають спосібність здеформувати людину до рівня однорічної дитини, без виробленої думки, боягузливого стереотипа.

Коли заавансованого наркомана відтягнути від наркотиків, а головно від опіятів, то аж за сім літ може прийти до перфектного, нормального стану, коли відродяться усі клітини. Людина, яка важить 150 фунтів (68 кг.), має коло 2 більйони клітин, а сильно затовщена людина може мати коло 8 більйонів клітин, тобто коло 6 більйонів непотрібних адипозних клітин, які тільки переховують товщ, та стають зародком усіх недуг. У нормальній людині зуживається кожного дня коло одного мільйона клітин й така сама кількість відроджується кожного дня, так, що протягом семи літ усі клітини перероджуються.

Здеформовані клітини деформують хромозом, клітинний зародок й так такі клітини мають деяку спосібність передавати здеформований характер на відроджені клітини, і то понад 10 циклів відродження. Таким то чином діти, а навіть внуки, заавансованих наркоманів набувають спадковий нахил до наркоманства.

Наркоманство і пиянство треба поборювати всіма засобами, бо у ньому скривається загроза персональної трагедії та велика небезпека розкладу здорового суспільства, і соціяльного порядку всіх народів.

Союзівка, братська...

(Закінчення зі стор. 1)

Продовжуючи асекураційні проблеми до звіту приступив організатор забезпечень Микола Бойко, який виготовив обширний писемний звіт як також привіз літературу про ці пляни забезпечення, які тепер УНС має уже до диспозиції. М. Бойко порушив також справу навчання осіб, які хочуть дістати дозвіл на працю в ділянці забезпечення тому, що шукає співробітників-продавців забезпечення на повний або частинний час. М. Бойко заявив, що для посилення забезпеченевої кампанії для УНС готовий кожночасно їхати в терен до Округ і Відділів УНС і допомагати в організуванні нових членів. Коментарі до звіту М. Бойка подали Василь Пастушок і Ґльорія Пашен.

На цьому ранню сесію, якою провадив д-р Мирон Куропась, заступник головного предсідника, закінчено.

У пополудневих годинах звітували редактори видань УНС, а це редактор „Свободи" Зенон Снилик і редактор „Українського Тиневика" Рома Гадзевич.

Редактор З. Снилик у своєму звіті зосередився на подіях в Україні, які тепер виповнюють сторінки нашого щоденника з уваги на зацікавлення ними цілої нашої спільноти. „Свобода" отримує вістки про все, що діється на рідних землях з різних джерел, як наприклад, Закордонне Представництво Української Гельсінкської Спілки, Українська Центральна Інформаційна Служба в Лондоні, д-р Анна Галя Горбач, Українське Пресове Аґентство в Лондоні, Українська Католицька Пресова Служба в Римі та безпосередні телефонічні вістки. Ред. З. Снилик підкреслив також, яке велике значення має в Україні тепер відмічення наших історичних річниць, які тут частом вже є тільки рутиною. Він пояснював чому рух перебудови в Україні повільніший як в прибалтицьких країнах і закликав присутніх не зражуватися тим, бо це явище має свою причину в більшій русифікації України і політичних обставинах.

У дискусії над звітом ред. З. Снилика забирали слово майже всі присутні, які підкреслювали яке велике значення має тепер щоденник „Свобода" і тут і там і що важливість цього українського щоденника може вже в найближчому майбутньому бути ще більша.

Редактор „Українського Тижневика" Рома Гадзевич додала до свого письмового звіту усно про останні події, що були порушені на сторінках тижневика та відповідала на запити, що їх ставили присутні. Учасники нарад висловлювали свої похвали про цей тижневик і його велике значення для неукраїнського читача, що може дістати в цей спосіб точні та обширні інформації про усі події, зв'язані з Україною та українським життям на поселеннях. Зокрема ці члени Головного уряду, які мають зв'язки з представниками прибалтицьких народів стверджують, що ці представники незвичайно раді за таке широке звітування про події, що тепер відбуваються в Прибалтиці, яке находять вони на сторінках „Українського Тижневика".

На прохання членів Головного Уряду ред. Р. Гадзевич, що в останньому році двічі була в Україні, розповіла дещо про свої зворушливі переживання і свою першу зустріч з Україною та повідомила, що обширні спомини про її подорожі розпочалися тепер друкувати на сторінках „Українського Тижневика".

Учасники нарад порушили також проблему поганої достави поштою наших видань, запізнення в доставі та як цьому запобігти.

На закінчення звітів обох редакторів найважливіших видань УНС присутні члени Головного Уряду дуже позитивно оцінювали їхню працю та висловлювали признання і ґратуляції редакційним колеґіям обох видань за добре виконування їхніх завдань.

Тим закінчено пообідню сесію нарад Головного Уряду, якими проводила заступник головного предсідника Ґльорія Пашен.

ВИПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ

У „Свободі" ч. 96 зі середи 24-го травня ц.р. у звітуванні із відкриття Річних нарад Головного Уряду УНС подано помилково, що Ґльорія Пашен є почесним членом Головного Уряду. Має бути Ґльорія Пашен — заступниця головного предсідника УНС.

Сл. п. О. Керлайза відійшов на вічний спочинок

У Ст. Пітерсбурзі, Фльорида, 20-го березня ц.р. з волі Всевишнього відійшов у вічність сл. п. Осип Керлайза. Похоронні відправи відбулися 27-го березня з української католицької церкви Святого Богоявління Господнього у Ст. Пітерсбурзі, Фла., тіло спочило на католицькому кладовищі Кальварія.

Осип Керлайза народився на Лемківщині 8-го травня 1911 року, молодим юнаком вибрався за океан до Америки. У 1929 році приїхав на землю Вашінґтона і поселився у Пацвілі, Пенсильванія, одначе в скорому часі переїхав до Ню Йорку, де влаштувався на працю. В короткому часі став членом української католицької церкви святого Юра, членом „Просвіти".

У 1935 році одружився з Євгенією Крушельницькою, з якою прожив 53 роки християнським життям. Сл. п. Осип, будучи членом „Просвіти", в скорому часі став її касиром, займаючи цей пост довгі роки. В 1977 році перейшов на емеритуру, а в 1978 році переїхав до Фльориди і поселився у Ст Пітерсбурзі, де став членом української церкви Святого Богоявління Господнього. Незважаючи на свій пенсійний вік, поринув у вир праці в громаді, як взірцевий член церкви став членом церковного комітету, одним з кращих жертводавців своєї церкви, ніколи не відмовлявся давати на народні цілі, хто б до нього не звертався.

По похороні відбулися поминки у церковній залі, які провадив Юліян Іваськевич. На бажання дружини присутні зложили свої датки на нев'янучий вінок на свою церкву Святого Богоявління Господнього у Ст Пітерсбурзі, Фла., 1500 долярів.

Юліян Іваськевич

Щотижнева...

(Закінчення зі стор. 1)

ву. Чернівецька Філія УГС закликала буковинців, добиватись анулювання результатів окружних зборів і реґістрацію усіх висунутих кандидатів. Якщо цього не вдасться добитись, то Чернівецька Філія УГС закликає забальотувати Леоніда Кравчука і голосувати за внесеного у списки робітника Візнюка.

• 16-го квітня ц.р. у Чернігові відбулося об'єднане засідання представників чернігівських груп: Меморіялу УГС, Товариства Української Мови, Спілки сприяння Перебудові. Вів засідання голова Товариства Меморіял Віталій Розстальний. Від УГС були Левко Лук'яненко, Михайло Коваленко та Микола Николаєнко. Збори схвалили проєкт звернення до Верховної Ради СРСР, щоб указ Президії ВР СРСР від 8-го квітня 89 р. не був узаконений. Вирішено, 23-го квітня провести жалобний мітинг для відзначення третьої річниці чорнобильської трагедії.

• На черніговському Виробничому Об'єднанні Хімволокно член УГС Олександер Лук'яненко, який працює там художником, пробував писати оголошення українською мовою. Начальник цеху Меламет Михайло Борисович заборонив писати по-українськи і змусив писати по-російськи.

• 20-го квітня ц.р. начальник Управління внутрішніх справ львівської області Шабаєв надіслав членові УГС І. Жулінчукові відповідь на його протест проти жорстокого погрому, вчиненого міліцією та ротою спецпризначення МВС при розгоні передвиборчого мітингу біля Успенської Церкви у Львові 12-го березня ц.р. Шабаєв пише: „Заходи органів внутрішніх справ здійснювались у суворій відповідності й спеціяльно розробленим планом узгодженим з міським комітетом КПУ, виконкомом народних депутатів і прокурором міста Львова, а також визнані правильним управлінням юстиції обвиконкому". Враховуючи те, що керівники міста та області сьогодні відхрещуються від цього побоїща, складаючи вину на Ленінський райвиконком, визнання начальника УВС більш ніж промовисте. Неправдиве є також твердження Шабаєва, що „не встановлено фактів надходження у лікувальні заклади громадян з будь якими тілесними пошкодженнями, свідками побоїв та знущань..." За прикладами погрому 12-го березня нам далеко не ходити. Був жорстоко побитий, після чого два тижні знаходився в лікарні, член УГС, інженер Ігор Деркач. Цей випадок не єдиний.

• 23-го квітня ц.р. в Палаці Культури „Прометей" Бурштинської ДРЕС на Івано-Франківщині відбулися збори бурштинського осередку Товариства Української Мови. Змістовну доповідь зачитав заступник голови осередку Іван Матейко. Гарячо підтримано пропозицію робітника Бурштинської ДРЕС Михайла Гачинського, відстоювати українські національні символи, а також побудувати пам'ятник Шевченкові біля Палацу Культури.

• Голова Ініціятивної Групи УГС, недавній політв'язень на Житомирщині, Василь Овсієнко, звернувся 23-го квітня з відкритим листом до народного депутата СРСР Ярошинської, в якому закликав її разом з академіком Сахаровим та іншими прогресивними депутатами добитися анулювання указу СРСР від 8-го квітня ц.р., який дає широкі можливості для відновлення політичних репресій в СРСР.

• 26-го квітня ц.р. відбулося розширене засідання обласної ради Львівської Філії УГС, на якому розглядалося питання про ставлення до повторних виборів. Рада прийняла звернення, в якому закликається мешканців Ленінського, Шевченківського, Червоноармійського районів міста Львова, а також мешканців Бродівського, Бузького, Кам'янка-Бузького, Несторівського, Радехівського, Сокальського, Дрогобицького, Самбірського районів та міста Червонограду не являтись на вибори, а мешканців Залізничного і Радянського районів міста Львова — прийти на вибори і голосувати по бюлетеню Залізничного територіяльного округу за Ростислава Братуня, а бюлетень національно-територіяльного округу забрати з собою.

• У зв'язку з остаточним рішенням Центральної виборчої комісії визнати рішення окружних зборів, котрі не включили в список кандидатів народних представників Івана Драча та Романа Іваничука, на мітингу, який відбувся 27-го квітня, прийнято рішення, бойкотувати вибори.

• У Москві та Латвії організовано перші громади віруючих Української Автокефальної Православної Церкви. На заяви про реґістрації громад, відповіді ще не поступили.

• 26-го квітня ц.р. у Львові відбувся санкціонований владою мітинґ, присвячений третім роковинам чорнобильської трагедії. Мітинґ, ведений головою обласного комітету Оборони природи Вірою Лясковською та головою екологічної секцій Товариства Леви Левком Захарчишиним проходив демократично. Слово надавалось всім бажаючим. Члени Виконавчого Комітету УГС Степан Хмара та Вячеслав Чорновіл наголосили напрямну зв'язку екологічної ситуації на Україні з існуючою політичною системою, в якій Україні відведена роль безправної колонії, повністю залежної від волі Москви.

• 26-го квітня ц.р. у Чернівецькому Держуніверситеті відбувся мітинґ, приурочений третім роковинам чорнобильської трагедії. Виступаючи на ньому, письменник Анатолій Крим завважив, що при теперішньому рівні демократії нам знадобиться ще 10 років, щоб цей день став Чорним Днем календаря. Звинувачуючи республіканську владу, він вимагав, назвати імена тих, хто керував диявольською режисурою демонстрації 1-го травня 86-го року у Києві, на яку батьки виходили з малолітніми дітьми, і провів паралель між діями бюрократів республіки і Чернівців.

• 28-го квітня ц.р. на Виробничому Об'єднанні імені 50-ліття Жовтня у Львові відбулася зустріч представників Ініціятивного комітету по виборах Олега Вітовича, Андрія Закурчемного (членів УГС) з секретарем львівського міському партії Мартинюком. Він же секретар окружної виборчої комісії по львівському національно-територіяльному виборчому округу і представником Верховної Ради УРСР. Розмова велася про ряд порушень, допущених на підприємстві зі сторони адміністрації (генеральний директор Вороненко) при висуненні кандидатів в народні депутати СРСР. В кінці розмови відбулась дискусія відносно національної символіки.

• 28-го квітня ц.р. Марію Гель (дружину громадського Комітету захисту УКЦ(повідомлено, що на передодні її чоловіка Івана Геля, який відбував 15-добовий адміністративний арешт за участь у недозволеному греко-католицькому богослуженні в селі Купич-Воля Нестеровського району, вивезено з львівського спец приймника у невідомому напрямі. Існує думка, що це зв'язане з Великодними святами, під час яких, віруючі католики могли б з'явитись до спецприймника, щоб привітати Івана Геля з Воскресінням Христовим.

• 29-го квітня ц.р. члена Ініціятивного комітету Львівської Філії Народного Руху України Ярослава Путька було викликано у Залізничний райвідділ внутрішніх справ, де з ним розмовляли начальник райвідділу внутрішніх справ Пантюшев та працівник міського Управління внутрішніх справ полковник Хом'як у зв'язку з демонстрацією 1-го травня, на яку львівські неформали, плянують вийти окремою колоною з гаслами Народного Руху за Перебудову. Путька попереджено про недопустимість порушення громадського порядку. Перед тим близько десяти чоловік, що їх уважають організаторами колони, отримали писемні попередження того ж характеру від Управління внутрішніх справ.

• 29-го квітня ц.р. у центрі Львова у парку біля історичної Порохової Вежі відбулося багатолюдне посвячення пасок священиками катакомбної УКЦ. Напередодні влада викликала декількох католицьких священиків, зокрема о. Михайла Гаврилова, попереджуючи про небажаність цієї акції. Але письмових попереджень чи категоричних заборон не було.

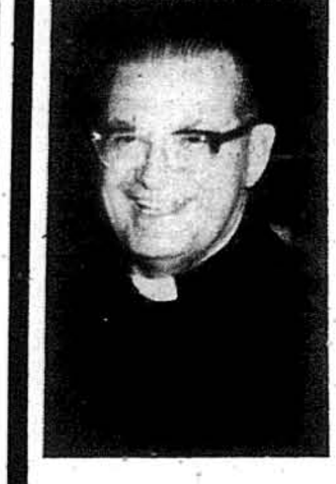
• 30-го квітня ц.р. на окраїні міста Львова в селі Голоско біля закритої Церкви Непорочного Зачаття Пречистої Діви Марії відбулась відправа великодної Служби Божої, яку відправили священики катакомбної УКЦ — отці Євстахій Смаль та отець Євген Пелех. На Службі Божій було більше 2,000 віруючих католиків. Більше двох сот віруючих прийняло Святе Причастя. Проведено посвячення пасок.

Львівська Філія УГС

ПРЕСОВЕ АҐЕНТСТВО ТАСС повідомило, що Борис Єльцин звільнений „за власним бажанням" з посади, яку він тепер займає, у зв'язку з обранням на З'їзд народних депутатів. Як відомо, після усунення з рядів вищого партійного керівництва за критичні висловлювання на адресу ряду лідерів Комуністичної партії, включаючи Горбачова, з листопада 1987 року Єльцин працював заступником голови державного комітету будівництва в ранзі міністра. Під час своєї передвиборчої кампанії Б. Єльцин, який виступає за прискорення темпів реформ, неодноразово заявляв, що якщо його оберуть делеґатом З'їзду, то він відмовиться від своєї теперішньої посади. У березні за кандидатуру Єльцина проголосувало майже 90 відсотків виборців.

НЕ ПІДДАЮЧИСЬ ЩЕ ОДНОМУ запляновaному домовленні центральних банків і сильним сигналам турботи з Білого Дому, американський доляр знову підійшов догори на міжнародному ринку. Доляр дійшов вартости понад дві німецькі марки, а це висота, котрої не було від двох з половиною років. Такий же скок зробив доляр їй у відношенні до японської єни, дійшовши до висоти 142 єн до доляра, це найвища вартість від жовтня 1987 року. Про цю незаперечну владу доляра розповів завідуючий відділом корпоративної закордонної виміни при Нідерландському Альґемайне банку в Ню Йорку.

ВИЯВЛЯЄТЬСЯ, ЩО ОДИН з членів терористичної групи, котру підозрівають у знищенні літака лінії Пан Ам та в убивстві 270 осіб в грудні минулого року, працював також для розвідки Західньої Німеччини. Згідно з твердженням американських офіційних чинників, це може бути трохи незручним явищем для уряду Західньої Німеччини, коли виявиться, що їхній співробітник обдурював їх, або що Західня Німеччина приховала чи затримала важливі інформації від своїх союзників. Американські урядові чинники вже й так скритикували уряд Західньої Німеччини за дуже повільну співпрацю в розслідуванні збомблення американського літака летунської лінії Пен Ам і в убивстві 270 пасажирів.

Митрофорний Протоієрей о. д-р ОРЕСТ КУЛИК

настоятель парафії св. Софії в Чикаґо і чикаґський декан, керівник міської психо-терапевтичної клініки в Чикаґо упокоївся в Бозі і похований 29-го березня 1989 р. на українському православному цвинтарі св. Андрія в Блюмінґдейл (б. Чикаґо)

Глибоким смутком сповиті:

МАРІЯ — дружина
з сином МИХАЙЛОМ,
дочками — ОРИСЕЮ І МАРУСЕЮ
і внуками — АМЕНДА І МАРІЯ НЕЛЬ

•

Пам'яті пок. о. Ореста засновано в Чикаґо в касі Самопоміч "Selfreliance Credit Union", 2351 W. Chicago Ave., Chicago, Ill. 60622 **меморіяльний фонд** (Memorial Library Fund), **число конта: 28946-00**

Ділимося сумною вісткою з Рідними і Приятелями, що з Волі Всевишнього, в понеділок, 15-го травня 1989 р., по короткій важкій недузі відійшов у Вічність на 76-му році трудолюбивого життя, наш Незабутній і Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО І ДІДУСЬ

бл. п.

ІВАН ПЕРІГ

народжений 19-го вересня 1913 р. в селі Славни Зборівського району, довголітній політв'язень нім. концтаборів: Бухенвальду, Дахав і Авшвіцу.

ПАНАХИДА за спокій Душі Покійного була відправлена в середу ц. м., в похоронному заведенні Стефана Коґута в Аллентавн, Па. Покійного похоронено на українськім католицькім цвинтарі св. Івана Хрестителя в Нортгемптон, Па.

У великому смутку:

ЄВГЕНІЯ — дружина
ХРИСТИН — син з дружиною ОСИПОЮ
БОГДАННА — дочка з мужем МИХАЙЛОМ СИДЛЯР
ХРИСТІЯН, ТАРАС, МАРКО, МАТВІЙКО, ГРИГОРІЙ І ҐЕНОВЕСА — внуки
два брати: МИКОЛА І ВАСИЛЬ
і дві сестри: ТЕКЛЯ І МАРІЯ в Україні
ближча і дальша Родина в Америці й Україні

175-ліття Т. Шевченка у Фініксі

В осередку СУМА імени Тараса Шевченка в Фініксі 12-го березня вшанували пам'ять батька українського народу, Тараса Шевченка. Школа українознавства під проводом учительки Христі Бойко і трьох пань: Г. Чопівської, М. Микити і Н. Тефт, американським гимном започаткувала святочну академію, а Галина Галій проспівала „Заповіт" („Як умру, то поховайте") під власний акомпаньямент на піяно, а публіка, повставав ши з місць прослухала, як у церкві „Херувинську".

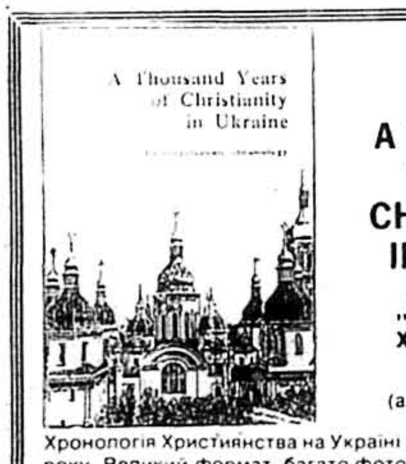
Голова СУМА д-р Михайлів відкрив святочну академію з коротким вступним словом і передав дальше ведення програми Ґені Чопівській, культурно-освітньому референтові СУМА. Потім інж. Володимир Чопівський виголосив змістов ну доповідь. Він показав Тараса Шевченка не лише поетом, мистцем, малярем, але й борцем за волю України, який закликав збудувати свою хату, де була б „Своя правда і сила, і воля", тобто він закликав українсь кий народ побудувати, вибороти свою самостійну українську державу. Так Боже провидіння хотіло, щоб 175-ліття народження Тараса Шевченка було Роком української мови в діяспорі і на Україні, що побачив цілий світ. Святочна громада щирими гучними оплесками нагородила доповідача. Молодий Тарас Масний виголосив доповідь англійською мовою про життя і діяльність Тараса Шевченка, покликався навіть на сучасну американську пресу, яка згадує, про українського „Вашінґтона" — Тараса Шевченка.

З черги виступила Школа Українознавства — учителька Христя Бойко зі своїми учнями і панями — Ґенею Чопівською і Марією Микитою, які відспівали „Думи мої", а двоє учнів продеклямували два вірші Шевченка англійською мовою: Олександер Погорілий — „Думи мої", Тіна Ґрол — „Заповіт". Публіка нагородила дітей гучними оплесками. Пані Швець продеклямувала поезію „Шевченко у Вашінґтоні" як і завжди з чуттям і доброю мовою, за що публіка нагородила її рядними оплесками. Наступним декляматором був Микола Теслевич, який продеклямував вірш, який Тарас Шевченко присвятив своєму великому другові, Андрієві Козачковському.

Потім виступила Галина Ґапій, яку публіка привітала оплесками. Вона проспівала три пісні, акомпаньюючи собі на піяно: „Думи мої", „Реве та стогне" і „Зоре моя вечірняя". Сильний голос лунав в нашій не дуже великій залі надзвичай но гарно і милозвучно. З насолодою присутні прослухали її спів, і за це наділили Галину Ґапій гучними оплесками. На кінець академії всі учасники у супроводі піяно відспівали український славень „Ще не вмерла Україна".

Микола Теслевич

ВИСТУПАЮЧИ ПЕРЕД журналістами у міністерстві закордонних справ СССР, член кореспондент Академії Наук білог Алєксєй Яблоков у різких висловах осудив помилки в роботі голови Ради міністрів СССР Ніколая Рижкова, члена Політбюра ЦК КПСС. „Ми маємо серйозні претенсії до товариша Рижкова, — сказав А. Яблочков. — Він екологічно неграмотний, і це питання буде обговорюватися на З'їзді. Ми обговоримо також, чи він має право залишатися на пості голови Ради міністрів". За словами Яблочкова, нинішній голова уряду, який приступив до своїх обов'язків у 1985 році, прийняв цілий ряд неправильних рішень, що принесли величезну шкоду довкіллю. А.Яблючков повідомив також, що він і його однодумці на З'їзді народних депутатів мають намір запропонувати свою власну програму економічного розвитку країни замість програми, яка втілюється нині в життя під керівництвом Рижкова і насправді розвалює совєтську економіку.

30-ЛІТТЯ КРЕДИТІВКИ У ГАРТФОРДІ

У неділю 12 березня ц. р. у Гартфорді відбулися річні загальні збори української кредитової кооперативи „Самопоміч". Члени і гості заповнили залю, як ніколи, бо цьогорічні загальні збори були виїмковими.

Гартфордська Кредитівка *перейшла 30-літній шлях* праці для добра своїх членів і громади. Шлях її розвитку був важкий, але послідовний. З приїздом до Гартфорду нових еміґрантів, по Другій світовій війні, українське громадське життя збільшилося і почало приймати нові форми. Колишній учитель і енерґійний громадський діяч Михайло Кузьма, не зважаючи на свій старший вік, почав організовувати відділ харитативної організації „Самопоміч" у 1955 році. Згодом при тій організа ції намагався створити кредитову кооперативу. Було багато перешкод у завершенні того діла, а, однак, при послідовних зусиллях і помочі бл. п. Юліяна Ревая і відділу „Самопомочі" в Ню Йорку 24 червня 1959 року діло було завершене. Того дня федеральний інспектор і перших десять членів своїми підписами ствердили створення федеральної кооперативи у Гартфорді. Тих десять членів (Михайло Кузьма, Степан Бойчук, Николай Ференц, Николай Червінський, Віра Гаврилів, Володимир Ґудз, Іван Селеман, Володимир Лучкань, Петро Гаврилів і Володимир Василенко) — це перші піонери гартфордської кредитівки. Більшість їх стали у проводі першої дирекції, першим головою якої був Іван Селеман. Дирекція з ентузіязмом і вірою у краще майбутнє взялися до інтенсивної праці. Мали вони багато проблем: приміщення, недовір'я громадян, брак транспортації і т. п. Одначе згодом при наполегливій праці дирекції і членів кредитівка прийнялася в українській громаді Гартфорду і околиці. Вона задовільно виконувала потреби своїх членів, набирала досвіду, розвивала самостійність і зростала повагою в українській громаді. У 1965 році кредитівка дістала кімнату у новозбудованому Народному Домі при 961 Ведерсфілд авеню, де ґуртувалося все українське життя Гартфорду. Тут у 1973 році кредитівка осягнула статус мільйонної кредитової кооперативи. Кредитівка вступила у стан росту. Рівночасно із її ростом приміщення кредитівки стало замалим на її потреби. Щойно в останніх роках, за ініціятивою Івана Селемана, поширено і перемодельовано приміщення кредитівки. Для кращої обслуги своїх членів Управа збільшила число працівників і впровадила систему комп'ютера. Це дає запоруку дальшого розвитку кредитівки і задовільняє потреби і вимоги модерної фінансової установи. Сьогодні, коли відзначаємо 30-ліття кредитівки, багато із тих перших піонерів відійшли від нас.

Голова Ради директорів Зіновій Балабан, відкривши загальні збори, зарядив хви лину мовчанки для вшанування пам'яті померлих членів. Деякі із тих першунів були присутніми на залі. Я є впевнена в тому, що ті загальні збори були для них великою радістю і досягненням. Гардфордська кредитівка у своєму 30-літньому ювілеї перейшла суму 10 мільйонів майна. Голова Ради директорів З. Балабан у своєму звіті сказав: „Ми тепер почуваємося великою кредитівкою у нашій Спілці Українських Кредитівок". Цей великий успіх гартфордська кредитівка завдячує своїм членам і ідейним, наполегливим працівникам. До таких працівників належить згадати довголітнього скарбника Софію Туркало. У своєму звіті, крім фінансових зіставлень, вона сказала: „Наша кредитівка виказала живучість. Здобуваючи довір'я членів, доказом чого є її постійний ріст, вона гідно репрезентує себе і нашу громаду. Ми повинні бути горді з успіхів нашої установи, що 30 літ співпрацювала і об'єднувала нашу громаду".

Рівно ж слід підкреслити, що управителем гартфордської кредитівки є тепер Орест Кузьма, що пішов слідами свого батька-засновника бл. п. Михайла Кузьми. У своєму слові він признався, що, будучи ще на студіях, мав також сумніви, чи та тяжка праця його батька дасть бажаний результат, але батько відповів синові: „Тобі, сину, треба ще багато вчитися. Раз зачате діло треба завершити". І справді, здорове зерно, кинуте в родючу землю, дало свої плоди. Орест Кузьма продовжує ідею батька. Продовжує ідею росту установи. Він звертається до членів із закликом приєднувати нових членів. Він вірить, що нові члени скоро переконаються, що управа кредитівки і її співробітники працюють для добра членів і нашої громади. Також треба признати, що гартфордська кредитівка ніколи не відмовлялася від щедрих датків на потреби громади. За звітом скарбника, виплачено у звітовому році 9912 дол. на релігійні, наукові і суспільні цілі. На закінчення загальних зборів голова управи Централі Українських Кредитівок Америки з Чикаґо, Дмитро Григорчук, передав з Централі Кооператив грамоту для гардфордської Кредитівки з признанням їхньої праці і бажанням дальших успіхів. Можна було завважити на лицях присутніх вдоволення із успіхів їхньої установи. Той настрій був зміцнений виступом п-ва Зиновія і Анни Маринців. З. Маринець — це невичерпне джерело дотепів, а артистичне оформлення їх спонукувало присутніх до спон танного сміху. Присутні мали також нагоду насолоджуватися співом Анни Маринець, репертуар якої був різноманітний. Зворушливі і патріотичні поеми, що продеклямував сам автор З. Маринець, залишили нас з питанням „Хто ми?" і тугою за рідним краєм — Україною.

Отець шамбелян Стефан Чомко відмовив молитву і всі присутні були запрошені до вечері-буфету. При смачній вечері присутні мали нагоду поділитися своїми враженнями зі знайомими і застановитися над ще кращим майбутнім гартфордської кредитівки.

Ярослав Куличин зробив багато знімків із тих ювілейних зборів, що залишиться цінною пам'яткою того радісного 30-ліття гартфордської кредитівки.

М. С.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

УСВТ „Ч. Січ" — Берклі ҐСК — 1:0

Були це змагання за чашу областей Юніон-Гадсон, які відбулися в п'ятницю вечором, 12-го травня, на площі Фарчерс Ґров у Юніон.

Не зважаючи на розмокле від зливи грище, ця зустріч пройшла у швидкому темпі, в якій „Січовики" переважали. Вони створили чимало небезпечних моментів під воротами суперників, одначе вислід до перерви залишився 0:0.

Після відпочинку наші футболісти почали грати агресивніше, вдало взаємодіяли між собою, краще керували атаками Джонсон і Мальоні. Ґоль назрівав, але його здобув Пелет з асист Брієнзи-Джонсона щойно у 86-ій хвилині. З цим мінімальним вислідом і закінчилася ця перша гра в серії за чашу згаданих областей Ню Джерзі.

УСВТ „Ч. Січ" — Гавел „Кікерс" — 2:2

В неділю, 14-го травня „Ч. Січ" відбула календарні змагання за першенство І-ої дивізії Ґарден Стейт Ліґи. Традиційно зустрічі між цими дружинами завжди проходили завзято й емоційно. Такими вони були і цим разом, коли наша значно відмолоджена дружина зміряла свої сили з досвідченими колишніми професіоналами. Досвід проти швидкости й запалу були наявними протягом цих емоційних змагань. На початку виглядало, що більш досвідчені гості повезуть додому обидві точки. Вони мали ініціятиву в першій половині і вели 1:0. Одначе мобільніші й завзяті господарі не збиралися програвати. Вже в 69-ій хвилині юний Наполі з асист Пелета-Брієнзи вирівняв вислід 1:1. В 74-ій хвилині напад „Кікерсів" провів швидку контратаку, з якої їх чільний стрілець Ґельновач вдруге здобув ведення 2:1. Після цього ґоля „Січовики" накинули швидше темпо, примушуючи гостей до дефензивної гри. В 84-ій хвилині слідувала чергова атака нападу „Ч. Січі", в якій відзначилися юний Я. Твардовський і ветеран Торій, з акції яких Джонсон ефективно вирівняв 2:2.

Останню нагоду вирвати перемогу „Січовики" втратили хвилину перед фінальним свистком, коли воротар „Кікерс" чудово оборонив сильний стріл Джонсона.

Склад „Ч. Січі": Хамуляк, Науменко, Дворський, Ромійо, Борук, Брієнза, Ф. Наполі, Т. Наполі, Дж. Наполі, Я. Твардовський, Пелет, Мостровський, Мальоні, Джонсон, Сергіїв, В. Науменко.

Успішні виступи юного тенісиста „Ч. Січі"

Продовжується тенісовий сезон в середніх школах Ню Джерзі. В чергових виступах за чемпіонат середніх шкіл в дружині Мільбурн Данило Матківський, повернувшись після лікування контузії плеча, здобув серію перемог, завдяки яким середня школа Мільбирн здобула вже чемпіонат области Ессекс. 8-го травня ц.р. Данило переміг Фреда Ґросса — 6:3, 6:2, 10 травня Марка Кампфа — 6:2, 6:3. В півфіналі за чемпіонат Ессекс Данило елімінував Тодда Дейвідсона — 4:6, 6:4, 6:1. У фіналі Джонатана Біскіна — 6:0, 6:3.

Загальні збори „Січової Фундації"

В суботу, 13-го травня в Домі УСВТ „Ч. Січ" відбулися шості з черги річн загальні збори „Січово Фундації". Збори вислухал звітів уступаючої управи Контрольної комісії, уділи ли абсолюторію минул річній управі і вибрали нов управу в такому складі: г лова — інж. О. Сташкі заступник — М. Стебельс кий, секретарка — Мар Машера, фінансова секре тарка — Ярослава Василак адміністратор — мгр О Труш, імпрезові — О. На пора і Марія Бокало. Кон трольна Комісія: Д. Боб ляк, О. Твардовський і І Пиндус. „Січова Фундація проводить дуже корисн працю: сприяє спортово-ви ховній праці з нашим юнацтвом, уділює стипендії потребуючим дітям на вишкі у спортовій школі „Ч. Січі" організовує фінансові засо би на майбутній Культурно Спортовий Центр в Північ ному Ню Джерзі, якого та бракує українській молоді. Провід „Січової Фундації" щиро вдячний усім своїм членам і симпатикам, які з нагоди свят Різдва і Великодня присилають свої щедрі пожертви на згадані дуже актуальні і важливі цілі. Нововибрана управа сподіється дальшої підтримки від українського суспільства і в свою чергу має в пляні посилити свою працю для добра нашої молоді і цілої української громади.

(от)

УАСТ „Леви" Чикаґо — „Фортуна" СК — 2:3

В черговій грі за чемпіонат І-ої дивізії Чикаґівської Ліґи, що відбулася в неділю, 7-го травня, наша дружина зазнала поразки, не зважаючи на те, що 20 хвилин перед кінцем зустрічі вела вислідом 2:1. Саме в тому часі суперники вирівняли 2:2 не без вини судді, який переочив наявний „оф сайд". Ця обставина збентежила наших молодих фут болістів і через це хаотично почала грати оборона, яка завинила черговий ґоль і з ним програла змагання. Тільки завдяки дуже успішній грі воротаря Яра Дахнівського цей вислід залишився незмінним. Обидва ґолі для „Левів" здобув Осцітовський, що був найкращим у цій грі. Крім нього на вирізнення заслужили вже згаданий воротар та змагуни Пітула і Я. Пітак. Невдовзі до складу „Левів" ввійдуть Богдан Недільський (вилікував зломання ноги) та Богдан Гарнецький (вилікував пошкодження руки).

На особливе відзначення заслуговує молодий Яро Дахнівський, який, не зважаючи на професійні „спокуси", не пішов до чужих так зв. „професійних" клюбів, а організував досить добру українську дружину в рядах УАСТ „Леви" і старається, щоб ця дружина якнайкраще репрезентувала в американському довкіллі українське ім'я. Цей добрий приклад повинні наслідувати й інші футболісти українського походження і замість пропадати в чужому середовищі (в якому навіть не згадується, що це український футболіст), організувати та підсилювати наші власні дружини, навіть якщо вони виступають в аматорських ліґах. Ми зобов'язані бути собою. В ЗСА ми маємо змогу це вільно робити.

СК СУМ „Крила" Чикаґо розгромили дружину „Фальконс" високим вислідом 7:0.

М. Д.

Львів „Карпати" — Степанакерт „Арцах" — 2:1

Продовжують успішно виступати відроджені львівські „Карпати", які змушені змагатися в ІІ-ій лізі в так. зв. 5-ій футбольній зоні СССР. В чергових змаганнях 29-го квітня львівські футболісти перемогли у себе вдома на стадіоні „Дружба" клюб „Арцах" вислідом 2:1. Подаючи коротку рецензію із цих змагань у київській „Спортивній газеті" з 1-го травня ц.р. кореспондент В. Михайлов, між іншим, писав: „Чотири місяці тому з ініціятиви „Спортивної газети" було відроджено команду „Карпати". Віддамо належне тренерам, котрі за стислий час зуміли створити боєздатний колектив, де поруч з ветеранами набираються досвіду зовсім юні. Однак і досі у „Карпат" немає ні своєї заміської бази, ні гуртожитку... Скільки ж іще чекати? А без належних умов для реабілітації футболістам важко відновлювати сили..."

Переможні ґолі в цих змаганнях здобули: Юрчишин з карного і Бандура.

В складі „Карпат" під часну пору виступають: Квасников, Ґула, Хомик, Саулевич, Шаран, Юрчишин, Кулішевич, Батич, Деркач, Леськів, Забранський, Гамалій, Бандура, Сич, Лаба, Дебенко.

Подав **(от)**

● РОЗШУКИ ●

ВАЛЕРІЙ КРАМАРЕНКО
25 літ, уроджений на Полтавщині, пошукує
МАЗУРА ДИМИТРІЯ ДАНИЛОВИЧА
з Полтавщини. Проситься зголошуватися до УНСоюзу.
Ukrainian National Association
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302
Тел.: (201) 451-2200